

Vaalitoimikuntien koulutus Laitosäänestys

Eduskunta- ja europarlamenttivaalit 2019

Vuoden 2019 vaalit

- Eduskuntavaalien ennakkoäänestys laitoksissa arkipäivisin ke 3.4. – ti 9.4.2019
- Europarlamenttivaalien ennakkoäänestys laitoksissa arkipäivisin ke 15.5. – ti 21.5.2019
- Vantaalla laitossäänestykset jaetaan vaalitoimikunnille neljään alueeseen
  - Vaalitoimikunta I, läntinen
  - Vaalitoimikunta II, keskinen
  - Vaalitoimikunta III, itäinen + vankilat
  - Vaalitoimikunta IV, sairaalat

Vaaliviranomaisen puolueettomuus

- Vaaliviranomaisen on toimittava tehtävässään puolueettomasti – vaalilain 9a §
  - Ehdokas ei voi olla jäsenenä eikä varajäsenenä vaalitoimikunnassa
  - Ehdokkaan läheinen eli hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa ei voi olla jäsenenä eikä varajäsenenä minkään kunnan vaalitoimikunnassa
- Hallintolain esteellisyyssääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan jäseniin eikä varajäseniin

Laitosäänestyspaikat

- Laitosäänestyspaikoista päättää kaupunginhallitus
- Ennakkoäänestyspaikkoja ovat kaupungin alueella olevat sairaalat, ympärivuorokautista hoitoa antavat ja muut kaupunginhallituksen määräämät sosiaalihuollon yksiköt sekä rangaistuslaitokset
- Myös yksityisissä hoivakodeissa voidaan toivomuksen mukaan järjestää ennakkoäänestys
- Laitoksissa saavat äänestää vain niissä hoidettavina olevat henkilöt tai niihin otetut henkilöt
  - Ei laitosten henkilökunta, vierailijat tai poliklinikkakäynnillä olevat

Äänioikeus

- Eduskuntavaaleissa äänioikeus on jokaisella viimeistään vaalipäivänä 18 vuotta täyttävällä Suomen kansalaisella
  - 14.4.2001 ja sitä aiemmin syntyneet
- Europarlamenttivaaleissa äänioikeus on em. Lisäksi tietyin edellytyksin EU:n jäsenvaltion kansalaisella ja Suomessa asuvalla EU:n tai Suomessa toimivan kv. Järjestön palveluksessa olevalla/perheenjäsenellä
- Äänioikeutta on käytettävä aina henkilökohtaisesti
  - Kukaan ei saa äänestää toisen henkilön puolesta valtakirjalla tai muutoinkaan

Äänioikeus

- Vajaavaltaisuus tai toimintakelpoisuuden rajoitus ei ole este äänestämislle
  - Päätöksen äänestäjän kyvystä äänestää tekee toimikunta
  - Jos äänestystoimitus on aloitettu, mutta sitä ei voida viedä loppuun, on äänestys keskeytettävä
  - Keskeyttämisestä tehdään merkintä luetteloon ennakoita äänestäneistä – nimi yliviivataan ja viereen kirjoitetaan Ei lueta

Äänioikeus

- Kaikille laitoksessa oleville ennakkoäänestämiseen oikeutetuille on varattava mahdollisuus äänioikeutensa käyttämiseen
  - Tarvittaessa on kierrettävä jokaisella osastolla ja jokaisessa potilashuoneessa
  - Ennen poistumistaan toimikunta varmistaa vielä henkilökunnalta, että kaikki halukkaat ovat päässeet äänestämään
  - Toimikunnan on oltava äänestyspaikalla läsnä koko kuulutuksessa ilmoitetun ajan, vaikka kaikki halukkaat olisivatkin jo saaneet äänestää

Vaalitoimikunnan työskentely

- Kaupunginhallitus nimeää vaalitoimikuntaan kuusi jäsentä
- Vaalitoimikunta on päätösvaltainen kolmijäsenisenä
  - Yhden tulee olla puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja
  - Äänestystä vastaanottaessa tulee kolmen jäsenen olla läsnä
  - Vaalitoimikunta ei voi jakautua kahdeksi eri kolmen hengen ryhmäksi
- Puheenjohtaja jakaa äänestyksen toimittamisen kaikille lautakunnan jäsenille
  - Esim. ensimmäisenä päivänä laitoksissa kiertää puheenjohtaja kahden jäsenen kanssa, toisena varapuheenjohtaja kahden muun jäsenen kanssa

Vaalitoimikunnan työskentely

- Vaalitoimikunnan jäsen voi toimia äänestäjän avustajana
  - Tämä ei vaikuta vaalitoimikunnan päätösvaltaisuuteen
- Jäseneltä edellytetään erityistä huolellisuutta vaalitoimikunnalle lain mukaan kuuluvien tehtävien suorittamisessa

Laitosäänestyksen suunnittelu

- Vaalitoimisto laatii alustavan kierrosaikataulun
  - Vaalitoimikunnan puheenjohtaja käy läpi ehdotuksen ja tekee tarvittaessa muutosehdotuksia
- Viimeistään kahta viikkoa ennen äänestystoimituksen alkua puheenjohtaja ottaa yhteyttä laitokseen ja vahvistaa äänestyksen ajankohdat
- Vaalitoimisto lähettää esille pantavat kuulutukset laitoksiin
- Viikkoa ennen äänestyksen alkua vaalitoimikunta varmistaa, että kuulutukset on laitettu esille
  - Tarvittaessa myös osastoille ja potilashuoneisiin

Äänestystilan vaatimukset

- Tila järjestettävä siten, että
  - Vaalisalaisuus säilyy ja äänestäminen sujuu häiriöttä
  - Äänestyspaikalle on riittävä opastus sekä suomeksi että ruotsiksi
  - Kulkureitti on sujuva ja esteetön
  - Äänestyspaikalla ei ole muuta käyttöä äänestyksen aikana
  - Äänestyspisteessä on riittävä valaistus

Äänestyspaikan järjestäminen

- Järjestä suojattu äänestysmahdollisuus
  - Pöydälle äänestyssuoja
  - Äänestyskoppi myös mahdollinen – tilattava etukäteen
- Järjestä toimitsijapöytä ja vaalitarvikkeet paikoilleen
- Huolehdi, että ehdokasluettelo ja numeromallit ovat selkeästi äänestäjän näkyvillä

Vaalimateriaalit

- Vaalitoimikunta aloittaa laitoskierroksensa kaupungintalolta
- Vaalitoimituksessa tarvittava vaalimateriaali jaetaan toimikunnille 3.4.2019 klo 8.00 alkaen
  - Toimitsijalaukku – tarkista sisältö vielä itsekin
  - Kierrosaikataulu
  - Ruokaraha
  - Palkkiolomake ja perustietoilmoitus (tarvittaessa)
- Vaalimateriaali on säilytettävä siten, ettei mahdollisuutta väärinkäyttöön pääse syntymään

Äänestyksen kulku

- Varmista äänestäjän henkilöllisyys voimassa olevasta virallisesta kuvallisesta asiakirjasta
- Anna äänestäjälle yksi äänestyslippu avattuna sisäpuoli ylöspäin ja tekstipuoli oikein päin äänestäjään nähden
- Ohjeista äänestäjää tekemään äänestysmerkintänsä ympyrän sisälle
- Pyydä äänestäjää tekemään äänestysmerkintänsä ja sen jälkeen taittamaan äänestyslippu

Äänestyksen kulku

- Leimaa äänestyslippu äänestäjän nähden
  - Rauhallinen leimaus keskelle taitetun lipun kantta
  - Leimaamaton lippu on mitätön
- Anna äänestäjälle vaalikuori, johon tämä laittaa leimatun äänestyslippunsa itse
- Pyydä äänestäjää liimaamaan kuori
- Tarkista, että vaalikuori on pitävästi suljettu

Äänestyksen kulku

- Pyydä äänestäjää allekirjoittamaan ilmoituskorttinsa ja lisäämään siihen **henkilötunnuksensa**
- Ilmoituskortin puuttuessa pyydä äänestäjään täyttämään lähetekirje, johon merkitään
  - Äänestäjän kotikunnan keskusvaalilautakunnan nimi ja osoite – varmista äänestäjän kotikunta
  - Äänestäjän täydellinen nimi ja henkilötunnus sekä nykyinen osoite
  - Äänestäjän allekirjoitus
- Tarkista, että kaikki kohdat on täytetty asianmukaisesti ja oikein

Äänestyksen kulku

- Puheenjohtaja/varapuheenjohtaja merkitsee lähetekirjeeseen päivämäärän ja kaupungin (Vantaa) sekä allekirjoittaa lomakkeen
  - Laitoksen nimi ei saa näkyä missään
- Merkitse äänestäjän tiedot äänestäjistä pidettävään luetteloon
- Sulje vaalikuori ja ilmoituskortti / lähetekirje äänestäjän nähden keltaiseen lähetekuoreen
- Tarkista, että lähetekuori on pitävästi suljettu

Äänestäjän avustaminen

- Avusta äänestäjää äänestysmerkinnän tekemisessä ja/tai lähetekirjeen täyttämässä, jos hän sitä pyytää
  - Tee avustamisesta merkintä lähetekirjeeseen
- Äänestäjä, jonka kyky tehdä äänestysmerkintä on oleellisesti heikentynyt, saa käyttää apuna itse valitsemaansa avustajaa
  - Muista esteellisyyssäännöt
  - Kirjaa äänestäjän ja hänen itse valitsemansa avustajan nimi äänestäjistä pidettävän luettelon kohtaan Huomautuksia
  - Tee merkintä myös lähetekirjeeseen

Äänestäjistä pidettävä luettelo

- Äänestämistä tehdään merkintä äänestäjistä pidettävä luettelo -lomakkeeseen
  - Jokaiselle laitokselle pidetään omaa erillistä luetteloa
  - Jos kaikki laitoksessa äänestävät eivät mahdu yhdelle lomakkeelle, jatka luetteloa seuraavalle
  - Nido kaikki käytetyt lomakkeet äänestyksen päätyttyä yhdeksi nipuksi ja numeroi ne
  - Merkitse päällimmäiseen lomakkeeseen äänestäneiden miesten lukumäärä sekä kaikkien äänestäneiden kokonaismäärä

Äänestäjistä pidettävä luettelo

- Täytä laitoskohtainen luettelo huolellisesti kaikilta osin
- Tarkista vielä luettelon tiedot
- Puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja allekirjoittaa ja jäsen varmentaa luettelon
- Täytetty luettelo toimii vaalitoimikunnan pöytäkirjana
  - Tulee julkiseksi vasta vaalipäivän äänestyksen päätyttyä

Päivän päätteeksi

- Tuo lähetekuoret vaalitoimistoon jälkikirjattavaksi tai postitettavaksi muualle Suomeen
- Täydennä tarvittaessa toimitsijalaukun sisältöä
- Palauta viimeisen laitosäänestyspäivän päätteeksi kaikki vaalimateriaali vaalitoimistoon
- Niputa käyttämättä jääneet äänestysliput ja muut asiakirjat kuminauhalla jatkokäsittelyn helpottamiseksi

Palkkiot ja korvaukset

- Vaalitoimikunnille maksetaan kultakin toimituspäivältä
  - Puheenjohtaja/varapuheenjohtaja € 290,-
  - Jäsen/varajäsen € 240,-
- Koulutuspalkkio € 150,- osallistujalistan mukaisesti
- Kilometrikorvaus € 0,43 / km
  - Lisäkorvaus € 0,03 / hlö, jos kyydissä on ollut muita
- Ruokaraha € 120,- / vaalitoimikunta
  - Koko laitosäänestyskierroksen ajalta

Palkkioihin liittyvät lomakkeet

- Perustietoilmoitus
  - ellei ole toimitettu viimeisten neljän vuoden aikana
  - jos tiedot ovat muuttuneet
  - uusi jäsen toimittaa aina
  - merkitään myös tieto puoluemaksun suorittamisesta
- Verokorttikopio 2019
  - muutoin verotus toimitetaan 60 % mukaisesti
- Palkkiolomake

Palkkiolomake

- Esitäytettyyn lomakkeeseen merkitään
  - Nimi
  - Henkilötunnus
  - IBAN-tilinumero
  - Toimituspäivät
  - Kilometrimäärä, km
  - Kyydissä olleen henkilön nimi
  - Parkkimaksut, €, tositteet liitteeksi
  - Päiväys ja puheenjohtajan allekirjoitus
- *Palkkiolomakepohja toimikunnat*

Palkkioiden maksupäivät

- Eduskuntavaalit 22.5.2019
- Europarlamenttivaalit 7.7.2019
- Kaikkien palkkioihin liittyvien lomakkeiden ja muiden asiakirjojen tulee
  - Olla täytettynä asianmukaisesti ja ohjeiden mukaan
  - Toimitettuna joko vaalitoimistoon viimeisen laitosäänestyspäivän jälkeisenä iltana tai palkanlaskentaan välittömästi laitosäänestysajanjakson jälkeen

KYSYTTÄVÄÄ?

Vaalitoimisto

vaalit@vantaa.fi

puh. 043 825 0016

puh. 043 825 0017

vantaa.fi/vaalit

KIITOS!